

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 43 ระบุว่า “บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการเข้ารับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปี ที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย โดยรัฐต้องสงเคราะห์ผู้พิการหรือทุพพลภาพและผู้ด้อยโอกาสให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีและพึ่งตนเองได้” และตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 10 วรรคสอง กำหนดว่า “การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม การสื่อสารและการเรียนรู้หรือมีร่างกายพิการหรือทุพพลภาพหรือบุคคลซึ่งไม่สามารถพึ่งตนเองได้ หรือไม่มีผู้ดูแลหรือด้อยโอกาส ต้องจัดให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิและโอกาสได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นพิเศษ” อีกทั้งในมาตรา 22 กล่าวว่า “ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ” และในปี พ.ศ. 2542 กระทรวงศึกษาธิการกำหนดให้เป็นปีการศึกษาเพื่อคนพิการ โดยมีนโยบายว่า “คนพิการทุกคนที่อยากเรียนต้องได้เรียน” นอกจากนี้ในปี พ.ศ. 2543 ได้มีนโยบายและเจตนารมณ์ที่จะขยายโอกาสและบริการการศึกษาสำหรับคนพิการให้ทั่วถึงและมีคุณภาพเป็นไปอย่างต่อเนื่องว่า “คนพิการทุกคนต้องได้เรียน โดยได้รับการพัฒนาคุณภาพชีวิต เพื่อพัฒนาตนเองและสังคม”

ดังนั้น สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติจึงได้ดำเนินงานพัฒนาระบบการบริหารจัดการการศึกษาเพื่อคนพิการให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ทั้งด้านการให้โอกาสทางการศึกษาแก่เด็กพิการทุกคนที่เข้ามาเรียนร่วม รวมทั้งการดำเนินงานสนองนโยบาย เพื่อพัฒนาคุณภาพในการจัดการศึกษาพิเศษรูปแบบเรียนร่วมในโรงเรียนประถมศึกษา ตั้งแต่ปี 2529 เป็นต้นมา และในปัจจุบันสำนักงานคณะกรรมการการศึกษขั้นพื้นฐาน ได้ให้โอกาสทางการศึกษาแก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษ โดยจัดการศึกษาในรูปแบบของ “การจัดการเรียนร่วม” และได้จัดทำโครงการโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม ตั้งแต่ปีการศึกษา 2547 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบวิธีการและการบริหารจัดการศึกษาแบบเรียนร่วม ในโรงเรียนที่มีเด็กพิการเรียนร่วมกับเด็กทั่วไป ในปี 2547 จัดให้มีโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม อำเภอละ 1 โรงเรียน จำนวน 390 โรงเรียน

ครอบคลุมทุกจังหวัด และเพิ่มเป็นอำเภอละ 2 โรง เป็น 2,000 โรง ในปีการศึกษา 2548 ครอบคลุมทุกอำเภอทั่วประเทศ เพื่อรองรับเด็กพิการทุกคนที่อยากเรียนได้เข้าเรียน

ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 4 จังหวัดตรัง เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบในการพัฒนาเด็กพิเศษดังกล่าวตามแนวทางการจัดการศึกษาในพระราชบัญญัติ ซึ่งรับผิดชอบเด็กในเขตบริการของจังหวัดตรัง โดยได้รับดูแลพัฒนาเด็กพิการส่วนหนึ่งที่ศูนย์ แต่ยังมีเด็กพิการบางส่วนที่สามารถอยู่ร่วมกับเด็กปกติได้ ดังนั้นเพื่อให้ผู้เรียนพิการหรือที่มีความบกพร่องเหล่านี้ได้รับโอกาสทางการศึกษาอย่างครอบคลุมทั่วถึง และได้รับการพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถดำเนินการได้เต็มรูปแบบ และครอบคลุมการดำเนินงานทุกด้าน โดยอาศัยการประสานความร่วมมือกันทุกฝ่าย จึงได้มีการจัดโรงเรียนเรียนร่วมขึ้นในการพัฒนาเด็กพิเศษ โดยทางศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 4 จังหวัดตรัง ได้ประสานความร่วมมือพร้อมทั้งให้ความช่วยเหลือด้านสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา ทั้งนี้ได้ให้โรงเรียนรับนักเรียนที่มีลักษณะพิการทางด้านร่างกายและสุขภาพ สติปัญญา ทางสายตา ทางหู พฤติกรรมและอารมณ์ ออทิสติก ที่มีปัญหาทางการพูดและภาษา บกพร่องทางการเรียนรู้และซ้ำซ้อน ให้เข้ามาเรียนร่วมกับนักเรียนปกติ และพบว่านักเรียนที่พิการหรือบกพร่องทางการเรียนรู้ เป็นประเภทที่มีเกือบทุกโรงเรียน และมากที่สุด

จากรายงานการวิจัยเรื่อง “ความบกพร่องในการเรียนรู้หรือแอลดี : ปัญหาการเรียนรู้ที่แก้ไขได้” ที่สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษได้จัดทำขึ้น พบว่าภาวะความบกพร่องในการเรียนรู้ของเด็กคือการที่เด็กมีสติปัญญาปกติหรือสูงกว่าปกติ แต่มีปัญหาในการเรียนทำให้ไม่สามารถบรรลุผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้ทั้งๆ ที่มีศักยภาพสูง จากสถิติประเทศสหรัฐอเมริกา พบว่าเด็กไม่ต่ำกว่าร้อยละ 5 มีปัญหาความบกพร่องในการเรียนรู้ลักษณะใดลักษณะหนึ่ง แต่เมื่อรัฐมีกฎหมายสำหรับเด็กกลุ่มนี้โดยเฉพาะ โดยให้สิทธิในการศึกษา ให้ความช่วยเหลือและให้บริการด้านต่างๆ ที่เหมาะสม เด็กสามารถพัฒนาและประสบความสำเร็จได้ ส่งผลให้อัตราการทำงานของเด็กกลุ่มนี้เพิ่มขึ้นเป็น 2 เท่า และในระยะยาวรัฐสามารถลดค่าใช้จ่ายให้เด็กกลุ่มนี้ลงได้มาก (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2543 : 2) และนายผดุง อารยะวิญญู หัวหน้าภาควิชาการศึกษาพิเศษ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เปิดเผยถึงงานวิจัยเพื่อพัฒนานวัตกรรมสำหรับเด็กที่อ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ ซึ่งเป็นผลงานวิจัยที่ได้รับรางวัลจากสำนักงานคณะกรรมการสภาวิจัยแห่งชาติ (วช.) ประจำปี 2546 ว่า ปัจจุบันมีจำนวนเด็กไทยที่อ่านไม่ออกเขียนไม่ได้มากกว่า 6 แสนคน คิดเป็นร้อยละ 4.5 ของประชากรในวัยเรียนทั้งหมด และจากรายงานการให้สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาแก่นักเรียนที่เรียนร่วมในโรงเรียนของจังหวัดตรัง จากศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 4 จังหวัดตรัง พบว่า ในปีการศึกษา 2547 มีนักเรียนเรียนร่วมที่บกพร่องทางการเรียนรู้ จำนวน 333 คน และปี

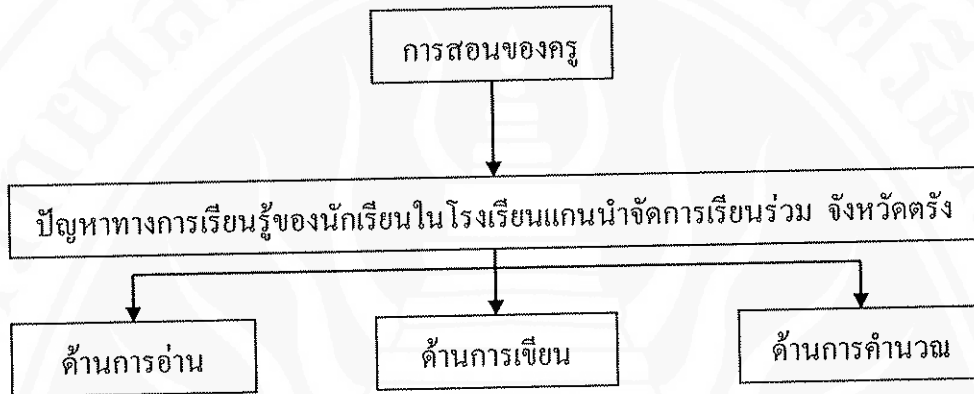
การศึกษา 2548 จำนวน 401 คน ซึ่งจะมากกว่าความพิการทางด้านอื่นๆ และอาจมีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้น สังคมไทยไม่ควรมองข้ามความสามารถของเด็กเหล่านี้ ถ้าเขาได้รับการพัฒนาอย่างถูกต้อง พร้อมทั้งพัฒนาศักยภาพ ได้อย่างเต็มที่ เด็กบางคนอาจทำได้ดีกว่าเด็กปกติ และที่สำคัญบทบาทตรงนี้ คงไม่ใช่เพียงแค่ว่าที่โรงเรียนเท่านั้น คนในครอบครัวต้องเข้าใจถึงผลของความบกพร่องในการเรียนรู้ ของเขาเหล่านั้นด้วย และถ้าทุกครอบครัวมีการจัดระบบไว้อย่างดี บ้านก็จะเป็นที่ปลอดภัยและอบอุ่นสำหรับเขาและสมาชิกทุกคนในบ้านก็จะมีแต่ความสุข (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา แห่งชาติ 2543 : 4) ซึ่งเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้เหล่านี้สามารถที่จะเรียนรู้ได้แต่ต้องมีวิธีการช่วยเหลือที่ถูกต้องและการช่วยเหลือที่สำคัญที่สุด คือ การจัดการศึกษาพิเศษในรูปแบบ ที่เหมาะสมกับเด็กในแต่ละรายและพ่อแม่ ครูอาจารย์นั้น มีบทบาทสำคัญมากที่จะช่วยให้เขาได้ พัฒนาเต็มตามศักยภาพ ความรัก ความเข้าใจ การให้กำลังใจ การปรับพฤติกรรมและสิ่งแวดล้อม ทั้งที่บ้านและที่โรงเรียน โดยวิธีทางบวก การช่วยให้เขาได้เรียนรู้ตามแบบฉบับการเรียนรู้ของเขาจะ ช่วยให้เขาเอาชนะอุปสรรค ความบกพร่องในการเรียนรู้และสามารถประสบความสำเร็จในชีวิตได้

ดังนั้นการช่วยเหลือเด็กที่บกพร่องทางการเรียนรู้เหล่านี้ ต้องอาศัยความร่วมมือจาก ทุกฝ่าย ได้แก่ ผู้บริหาร ครูผู้สอน ผู้ปกครอง และที่สำคัญผู้ที่เกี่ยวข้องต้องมีความรู้ความเข้าใจเด็ก และมีเจตคติที่ดีกับเด็กเหล่านี้ จึงจะสามารถช่วยเหลือเด็กเหล่านี้ได้ รวมทั้งการติดตาม เอาใจใส่ใน การเรียนรู้ของเด็ก และศึกษาถึงลักษณะปัญหาทางการเรียนรู้ของเด็กก็ย่อมจะได้แนวทางใน การช่วยเหลือเพิ่มขึ้น ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาปัญหาทางการเรียนรู้ของนักเรียนใน โรงเรียน แกนนำจัดการเรียนร่วมของจังหวัดตรัง ซึ่งอยู่ในเขตบริการของศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 4 จังหวัดตรัง และคาดว่าผลที่ได้รับจากการศึกษาครั้งนี้ จะได้ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะปัญหาทางการเรียนรู้ ของนักเรียน อันจะเป็นแนวทางในการช่วยเหลือจัดการศึกษา และให้บริการตั้งแต่แรกเริ่ม สามารถ ช่วยให้นักเรียนสามารถพัฒนาเป็นบุคคลที่ประสบความสำเร็จ มีการดำรงชีวิต มีชื่อเสียง และ พึ่งตนเองได้ โดยไม่ต้องพึ่งรัฐไปตลอดชีวิตและพร้อมทำประโยชน์ให้แก่สังคมส่วนรวมต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัญหาทางการเรียนรู้ของนักเรียน ในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม จังหวัดตรัง
2. เพื่อรวบรวมความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะของปัญหาทางการเรียนรู้ ของนักเรียนในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม จังหวัดตรัง

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) มุ่งศึกษาลักษณะของปัญหาทางการเรียนรู้ของนักเรียนจากครูผู้สอนในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม จังหวัดตรัง โดยมีขอบเขตในการวิจัยดังนี้

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูผู้สอน จำนวน 175 คน ในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม จังหวัดตรัง ปีการศึกษา 2549

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูผู้สอน จำนวน 123 คน ในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม จังหวัดตรัง ปีการศึกษา 2549 ได้มาจากการเทียบตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan 1970 : 608) โดยใช้วิธีการสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) โดยวิธีการจับสลาก

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรต้น คือ ครูผู้สอนนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้

3.2 ตัวแปรตาม คือ ปัญหาทางการเรียนรู้ของนักเรียนในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม จังหวัดตรัง

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ปัญหาทางการเรียนรู้ หมายถึง ความผิดปกติที่มีผลกระทบต่อความสามารถของบุคคลในการที่จะแปลความหมายสิ่งที่เห็นและฟัง หรือในการเชื่อมโยงข้อสนเทศจากส่วนต่างๆ ของสมอง ข้อจำกัดนี้สามารถแสดงออกมาในหลายทาง เช่น ปัญหาหรือความยุ่งยากเฉพาะเจาะจงในการพูด และการเขียน การควบคุมตนเอง หรือความสนใจ ซึ่งความยุ่งยากเหล่านี้จะขยายไปจนถึงการเรียน และทำให้เป็นอุปสรรคในการเรียนรู้ที่จะอ่าน เขียน หรือคำนวณ
2. นักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ หมายถึง นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม ปีการศึกษา 2549 ของจังหวัดตรัง ซึ่งเป็นนักเรียนที่มีความบกพร่องในด้านการเรียนภาษาไทยและคณิตศาสตร์ โดยปัญหาดังกล่าว มิได้มีสาเหตุจากความบกพร่องทางร่างกายและสุขภาพ สายตา การได้ยิน อารมณ์และสภาพแวดล้อมรอบตัวนักเรียน และได้เรียนร่วมกับนักเรียนปกติ
3. ครู หมายถึง ครูผู้สอนนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม ปีการศึกษา 2549 ของจังหวัดตรัง
4. โรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม หมายถึง โรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนให้กับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษเรียนร่วมกับนักเรียนปกติในบางชั้น บางเวลา หรือตลอดเวลา ตามความสามารถของนักเรียนแต่ละคน โดยได้รับการคัดเลือกให้ดำเนินการจากศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 4 จังหวัดตรัง ร่วมกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตรัง เขต 1 และเขต 2 ในปีการศึกษา 2549

ประโยชน์ของการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าวิจัยในครั้งนี้ทำให้ทราบถึงลักษณะปัญหาทางการเรียนรู้ของนักเรียนในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม จังหวัดตรัง ทำให้โรงเรียนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะได้ใช้เป็นข้อมูลในการนำไปวางแผนจัดการเรียนร่วมแก่นักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ที่เรียนร่วมอยู่ในโรงเรียนต่อไป